

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 16 Iuliu st. v.
28 Iuliu st. n.

Va esi joia și duminică.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 52.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe 1/4
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Suveniri și notițe de călătorie.

(În Transilvania, România și Dobrogea.)

I.

După rentorcerea mea din voiagiul ce am făcut în véra anului 1880 în România, m'a onorat dl Vulcanu cu rugarea de a publica suvenirile și notițele mele de călătorie în „Familia” dsale. Mai târziu m'a recercat și alți redactori. Fără a me cugeta mult și fără a trage socotela cu mine, am promis.

Bolesc de o slăbiciune mare, trebuie să-o mărturisesc. Decă mă recercă cineva de un lucru, me arăt pré generos, mă grăbesc cu făgădașul înainte de a ține sfat cu toate împregiurările, cu timpul și cu deosebitele puterile mele.

Așa am pățit-o și cu promisiunea ce am făcut dlui Vulcanu. Nu m'am gândit mai întâiu decă slabele mele puteri vor pute realisa acesta și încă așa feliu, cât cetitorul să fie cât de puțin mulțumit cu scrierea mea.

Însă de acesta a mea nesocotință avui să mă căiesc îndată ce m'am apucat de lucru.

Precum generalul, înainte de a întreprinde un act strategic, își formulază un plan de operațiune, așa am făcut și eu. Planul meu eră gata, aveam numai să încep esecutarea. Dar ce să veđi, chiar aici vine pozna în drum. Se născu întrebarea cum să-l esecutez ca să am reușită bună?

M'am pus pe gânduri, am început a-mi frământa mintea în felii și formă. Voiam cu ori ce preț ca barem introducerea să o fac cât se póte de bună, pentru că scii ȃicala lătinescă ȃice:

Lucrul bine început,
Jumetate e făcut. *

Dară ȃicala ceea: »Când se pornesce reul, tot reu îți merge», se aplică și la mine. După ce am vedut, cumcă nu pot ajunge la nimica, am aruncat condeilul cu necas la o parte și am amănat lucrul pe altă-dată când speram a căpetá o inspirație și când credeam cumcă îmi va veni o idee bună, corespunđetóre. Însă insedar îmi spargeam capul, nici inspirația nici ideia nu voia să vină, pare că eră lucru de deochi.

Ce să fac?!

Cu cât gândiam mai mult asupra temei mele, cu atăta me desnădăjduiam și veniam la convingerea cumcă dieu a scrie suveniri de călătorie nu este lucru ușor, și cumcă acest gen de scriere nu este pentru mine. Începú a-mi páre reu pentru făgăduința ce am făcut, dar ce să fac?!

* Dimidium facti.

Cuvéntul dat se preface la moment în datorie mai mare decăt datoriele de parale, pentru că este, (seti cel puțin ar trebui să fie,) datorie *morală*, datorie *de onóre* seú după dl Alecsandri *de onor*. Acesta o aveam mereu inaintea ochilor. Apoi dl Vulcanu încă mereu îmi aducea aminte, și avea totă dreptatea. Ce parere și-a fi făcut dlui despre mine nu sciu, înse îmi pot inchipui. Vorba Românului: »Făgădașul mincinosului, bucurá ne-bunului», va fi aplicat-o și la mine.

Tóte aceste, me credeți, me necășiau mult, me munciá gândul și-mi storcea sudori pe frunte. »Așá-ți trebuie, méi, decă n'ai putut să cumpenesci lucrul înainte de a te pripi cu făgădașul», — reflectam în mine, — »acum vei remăné și mincinos. Bine-ți face, cap sec!»

Dar tóte aceste imputări erau »după plóie căpe-neag».

Tóte aceste nu-mi ajutau nimica. Eu trebuia să încep odată ori cum, să scot suveniri de călătorie chiar din fundul pământului.

Dar ietá o idee!

»Unde-i primejdia mai mare, vine și ajutorul!»

În biblioteca mea se află și cărți ce tractezá despre acest gen de scriere, ma unii chiar de aceia ce au scris despre Transilvania și România. Eram vesel de acesta descoperire. Ací credeam, că voiu aflá punctul lui Archimede. Începui a-i ceti cu mare diligință... Însă amară desamăgire!... Nici unul nu m'a mulțumit...

Se póte cumcă eu süm pré pretensiv, süm pré critic, cer pré mult dela un scriitor de asta natură. Nu sciu, cetitorul va judecă.

Ietá pretensiunile mele la un bun scriitor de călătorie:

Cea d'antăia condiție și mai fundamentală este vocațiunea și talentul, ca și la poet și ca și la pictor. Precum pictorul bun scie să producă tablouri întregi și pe aceste are să le compună din grupuri frumoșe și interesante, așa și un scriitor bun are să așede grup lângă grup, să formeze tablouri, pe aceste are să le descrie cu colorile cele mai viú și mai corespunđetóre, așa cât tóte cele descrise să se póta înfașiá în mintea cetitorului ca niște icóne reale, pline de frumșete și de vieță. Are să descrie lucrurile în un sistem armonic, în un mod simpatic și atrăgător... Precum dramaturgul înfăcișezá scenă de scenă, apoi complică și inodă lucrurile, ca prin acesta să stěrnescă curiositatea, se lege atențiunea cetitorilor și să desștepte un interes deosebit pentru desvoltarea și deslegarea până în căpet a acțiunilor; și precum tóte aceste scene compun la olaltă un întreg armonice, așa are și scriitorul meu să-și alégá

momintele cele mai însemnate, are să înfățișeze impresiunile și întemplămintele sale în icône după icône, însă icône reale și nu fantastice, pe aceste are să le îmbrace cu podôbele cele mai frumoșe și genuine cu condițiile țerei sêu ținutului și a poporului despre care el tracteză.

Dar dela un bun scriitor de acest gen se cere mai mult ca dela un bun pictor sêu bun dramaturg, carele are licență largă pentru a-și alege și arangă scenele după bunul sêu plac. Se cere ca scrierea sa să fie instructivă și să respecte *adeverul*.

Ca ultimă condiție este o cunoștință esactă de țera sêu ținutul și de poporul despre care scrie, cunoștință de tôte relașiunile sociali, economice și politice, de înfluințele climatologice și geografice; cunoștință de tôte moravurile, datinele, tradițiile și credințele și în urmă cu deosebire de istoria și de limba acelu popor. La aceste tôte este încă de adaus cunoștințe enciclopedice din toți ramii de sciință și de arte, de cari are să se folosescă pentru a-și împodobi scrierea și a-o face plăcută și instructivă.

Numai întrunind tôte aceste condiții va puté satisface un scriitor pe deplin însărcinării ce-și va luá voind a-și împartași cu fidelitate impresiile ce le-a primit călătorind în vre-o țeră. Numai întrunind tôte aceste va puté produce icône nu numai frumoșe și plăcute, dar și adevărate, va produce o lucrare literară folositoare și de preț.

— Bre! nene! frate! Esti pré pretensiv! — îmi va reflectá unul.

— Este ușor a pune condiții de scriere, dar este greu a le esecută, — îmi va responde altul.

— Se pôte că aveți dreptate, — le respond eu, — dar cu tôte aceste eu am capričiul astă-dată a-mi susținé parerea cu tôte puterile convingerei mele, și mi-ar plăcé mult și doresc ca critica sê-o considere cu tot adinsul în analisarea și judecata ei, pentru că numai așa fel vom puté căpetá pe încetul o bună și prețioșă literatură și în acest gen de scriere.

În urma acestor espuse până aci, cred cumcă vei înțelege iubite cetitoriule sfiela mea și poziția critică în care m'a pus încercarea de a debutá în acest gen de literatură. Mîntea mea îmi spune cumcă nu voiu puté satisface. Îmi cunosc defectele și lipsurile, simțesc cumcă puterile mele sînt cu mult mai slabe, îmi lipsește darul, îmi lipsește șcôla, pentru că n'am scris nici odată în acest gen de scriere, și în urmă îmi lipsește totul.

Și cu tôte aceste trebuie să scriu, pentru că am făgăduit. Voiu scrie, ce să fac? Omul face cât pôte și nu cât vré, însă voința încă este virtute.

Aceste am aflat de lipsă să le spun înainte de a întrá în monotona mea scriere, ca cetitoriul să fie pregătit, ca să nu apuce a-și cládi înainte cine scie ce munți de aur, și speranțe mari și să nu aștepte dela mine cine scie ce lucruri minunate, interesante, amuzante, picante etc. și în urmă să se afle desamăgit.

În multe locuri me vei aflá, iubite cetitoriule, mai monoton decât un rit fără ierbă, o grădină fără flori, un câmp fără arbori, o pădure fără frunđe, o mare fără căi. Altă-dată me vei gasi minușios în lucruri mici sêu unilateral, în altele superficial, și în urmă vei gasi cumcă scrierea mea este lipsită de acele ornamente estetice, de acele scene interesante, ce dau unei scrieri timbrul de interesantă, plăcută și atrăgătoare.

Me rog deci să aveți considerare față de acest prim debut al meu.

Acésta este întroducerea întrodúcerei. Semne bune!

Dr. A. P. Alexi.

S A X O N

Teatru și bal român la Beiuș.

— La 31 iulie. —

Junimea română din Beiuș în 31 iuliu a. c. va arangă reprezentațiune teatrală însoțită de danț, în favorul fondului gimnasia de Beiuș, după programa următoare:

I. *„Rusaliile“*, vodevil în 1 act de V. Alecsandri. Persónele: Ion Galnscus, vechilul moșiei **; Răsvrutescu subprefect, dl I. Papp-Szilágyi; Toder Buinacila vornicul satului, dl Iosif Papp; Susana soția lui Tóder, dșóra Cornelia Papp; Veverița fruntaș, dl Al. Văcărescu; Georghe a Saftei țeran, dl Nic. Papp; Un jandarm, dl Em. Mărianu; Catrina dșóra Irina Creț; țerani, țerance.

II. *„Ramasiagul“*, proverb cu cântece în 1 act de V. Alecsandri. Persónele: Teodoreanu, particular bogat, **; Smarandița, femeia lui, dșóra Maria Papp; Tina, vèra Smarandiței, dșóra Irina Antal; Madam Frant, guvernanta, dșóra Florica Leșanu; Nicu, tiner, dl Iosif Papp; un lacheu, dl Em. Mărianu.

III. *„Paraciseriul“* sêu *„Florinu și Florica“*, operetă în 1 act de V. Alecsandri. Persónele: Florinu, tiner țeran, **; Florica, tinera orfană, dșóra Măria Papp; Colivescu, paracliser, dl Teodor Bulcu.

Începutul va fi la 6 ore după mieđădi. Ofertele și suprasolvirile se vor primí cu mulțămítă, și se pot trámite la adresa D. George Morariu, presidele comitetului.

Socôtă despre balul „exitus“ din Blaș.

Blaș 22 iuliu st. n.

Stimate Domnule Redactor!

Publicându-se deja în nrul 50 al điarului „Familia“ unele notițe despre rezultatul balului „exitus“ arangiat de studenții abiturienți dela gimnasiul sup. din loc, în 11 iuliu st. n. a. c., nu mai aflám de necesar a ve împartași decurgerea lui.

Comitetul arangiator, pentru liniscirea și asigurarea p. t. publicului, a aflat de bine a ve rogá să binevoiti a publicá urmátórea referadă despre rezultatul material al balului.

Numerul stimatelor familii, cari aũ binevoit a ne onorá cu presența dlor la balul „exitus“ a fost 16; a singuraticelor doinni, ieráși 16.

Dintre stimatele familii aũ contribuit: Dna Teresia Căaclan 10 fl., dl Alesandru Neagoe 10 fl., dna Măria Popa 5 fl., dl dr. Ioan Colceriu 3 fl., dnele: A. Stoia, Schiessl, M. Tipograf, câte 2 fl.; dd.: dr. Iacob Brândușan, L. Pop, Ludovic Tornyai, Georgiu That, Basiliu Turc, Ioan Grama câte 2 fl.; dnele: Măria Marin, A. Șofan și dșóra Schöder Ilona câte 1 fl.; dd. I. Oltean, N. N., P. Bërlea, N. Weinberger, I. German, B. Costea, A. Hegyesi, C. Steiner, St. Daniel, N. Gulacsi, N. N., D. Turc, I. Schuppiter, G. Pongrátz, dr. A. Grama și L. Pop câte 1 fl. la olaltă suma de 65 fl. v. a.; fiind însă suma speselor mai mare decât suma incassată, adecă de 79 fl. 44 cr. v. a. urméză, că „venitul“ balului este un „deficit“ de 14 fl. 44 cr. v. a.

Causa acestui deficit este în prima linie presiunea și intrigele unor ómeni malițioși, apoi invidia, care dureré a fost cauza, de multe familii române din loc, din propus nu aũ voit să participe; parte timpul de vèră, fiind că dela comunele de prin pregiur, nu a putut luá parte nimene la bal, fiind cei mai mulți ocupați cu eco-

mia; parte că acest bal nu a fost spriginit prin nici o colecție, nici din loc seti de prin gîur, nici de prin cetăți, precum se întîmplă de comun la alte baluri cu atare scop.

În fine comitetul arangiator își exprimă profunda sa părere de reu, pentru că nu a reușit a contribui cât de puțin pentru fondul studenților iniseri în cas de morb, despre a căror stare miseră a fost deplin convins.

Pentru comitetul arangiator :

Alesandru Neagoe,
președinte.

Alesandru Popa,
cassar.

Biserica si școla.

Gimnasiul din Beiuș. *Ratiociniu public.* (Continuare.) În favoarea gimnasiului de Beiuș au contribuit încă odată pentru totdeauna : domnii Aloisiu Nyistor sub-jude admin. în Ugra 2 fl., Iosif Nagy din Rojt 1 fl., Gavril Papp-Dán paroc în Sânt-Andrieu 1 fl., G. Drimbea 1 fl.; — apoi din Ateaș : Gavil Hosoș docente 1 fl., G. Hosoș preot 50 cr., Ioan Suciu notar 1 fl., G. Bordariu jude 20 cr., Flóre Arcilean 40 cr., Mitru Pap 20 cr., Mitru Gitye 20 cr., Ioan Negru 20 cr.; — prin dl colectante A. Cosma din Tașnad : G. Man notar 50 cr., Dem. Popa 1 fl., Vasiliu Sfura 1 fl., Ioan Bige 20 cr., Ales. Lechner 30 cr., George Filep 1 fl., Mihail Caraba 20 cr., Dem. Zdrobea 20 cr., Teod. Varga 20 cr., Moise Weisz 20 cr., mai mulți 30 cr., locuitorii din Urimet 1 fl. 50 cr., Locuitorii din Supurul inf. 1 fl. 15 cr., Ioan Oroianu 50 cr., G. Seucan 50 cr., I. Seucan 50 cr., Ioan Basti 1 fl., Martin Fischer 10 cr., Vas. Dragoș 1 fl., dr. Iuliu Dragoș 1 fl., Gregoriu Pap 1 fl., Nicolau Hoble 50 cr., Patriciu Lobontiu 1 fl., Mih. Bene 10 cr., Vas. Ciocian 10 cr., Mauritiu Lefkovits 10 cr., Nuțiu Dolota 20 cr., Stefan Tasu 1 fl., Tiberiu Gael 50 cr., Stefan Savu 50 cr., și Teodor Opre din Miniad 3 fl.; suma 29 fl. 5 cr. la olaltă până acum 1396 fl. 44 cr. *Silviu Rezeiu.*

Esamenele la Brașov s'au făcut în ordinea următoare : esamenul de maturitate la gimnasiu în 27 iunie (9 iulie,) dintre 7 școlari admiși la esamenul oral 6 au fost declarați deplin maturi, unul matur; esamenul de maturitate cu elevii clasei III comerciale s'a făcut în 29 iunie st. v., dintre școlarii admiși la esamenul de maturitate unul a fost declarat deplin matur, trei maturi, iar al treile numai prin majoritate de voturi. Esamenele ordinare s'au severșit în 3 și 4 iulie st. n., iar la 5/17 iulie, după terminarea serviciului bisericesc s'au cetit clasificatiunile și s'au împărțit premiile, cu care ocaziune dl director Ștefan Iosif a ținut un discurs pofiriv.

Conferința bisericescă la Vêrșet. Dl Ioan Baieca a convocat pe 16 iulie st. v. o conferință în Vêrșet a inteligenței române gr. or. din protopresbiteratul Vêrșetului. Cestiunea desbaterii va fi ca protopopul să locuiescă în acel loc al protopresbiteratului, care este mai îndemână comunelor bisericesci din protopresbiterat.

C e e n o u ?

Maj. Sa Regele, conform celor mai năue dispozițiuni, la 4 august va plecã la Gastein și acolo își va luã cvarțirul în villa contesei de Meran. Încã în ziua aceea va avê întrevedere cu împêratul Germaniei, după care va urmã un prânț la curte, apoi Maj. Sa încã în ziua aceea se va rentôrce la Viena.

Maj. Sa regina în mijlocul lui septembrie se va mutã cu curtea sa la Gödöllö, unde apoi va petrece timp mai îndelungat, și va luã parte și la vênatôrrele de tómnã, cari se vor arangia pe câmpia dela Rákos, și la cari va luã parte, ca totdeauna, o societate numêrosã.

Moștenitorul de tron Rudolf și soția sa vineri au sosit din Praga la Salzburg, spre a petrece câteva septemâni în o villã din gîurul acela. Dela garã juna pãrechie numai decãt a plecat la villa aceea, Hellbrunn, care s'a arangiat fôrte frumos anume pentru scopul acesta. De acolo vor veni la Ischl, unde vor petrece în cerc familiar atãt ziua nãscerii regelui, cãt și a moștenitorului de tron. Mai târziu principesa Ștefania va veni cu regina la Gödöllö, unde va petrece pãnã ce moștenitorul de tron va luã parte la manevrele din Silesia.

Invitare cãtrã toți preoții români din comitatul Satmariului și Ugocei. P. T. Domnule! Conferința romãnescã ținută în Seini în 30 maiu a. e., la propunerea subscrisului, a decis înființarea unei reuniuni a învêtãtorilor români din comitatul Satmariului, spre care scop a însărcinat una comisiune cu elaborarea proiectului statutelor recerute. Comisiunea și-a împlinit misiunea sa; proiectul de statute e gata. Stabilitatea definitivã a acelor și subșternerea pentru aprobare la ministeriul de culte se va efeptuã în conferința generalã, ce se va ținê în 8 aug. st. n. a. e. precis la 8 ôre a. m. în Baia-mare, în șcôla romãnescã. Înființarea reuniunii din prospect e una dorințã generalã și vechie a tuturor inteligenților români din acest comitat. Sper deci, cã vor și participa la conferința constituantã, indicatã mai sus, toți acei inteligenți români din comitat, cãrorã li zace la animã cultivarea poporului, cu atãt mai vêrtos, cãci chiar în 7 și 8 aug. a. e. se va ținê în Baia-mare și adunarea generalã a Societãții pentru fond de teatru romãn, și între ședințele acestei adunãri va avê loc și conferința nãstrã din cestiune, la care am onôre deci a ve invitã pe P. T. Dvôstrã și prin Dv. pe învêtãtorii și alți inteligenți români din comuna ce pãstoriti. Cu frãtescã sãlutare fiind. Carei (Nagy-Károly) 24 iuliu 1881. *Georgiu Marchisiu,* archi-diaconul pãrșilor Satmarene, ca președintele comisiunii.

La espositiunea romãnã s'au mai avisat, după cum aflãm din „Telegr. Rom.“, dela Sãcele diferite calitãți de pãnurã, costume vechi și nãue, covøre, țole, fețe de perini, piei, facile de cerã, brãnzã, cașcaval și lapte; dela Lipova diferite obiecte din industria de casã, coșerci, vinuri, struguri, cartofi, miere, porcelan, ôle, piei, cisme, cojôce, o mêsã, și un fotoliu de nuele, diverse tãeturi în lemn și cereale; dela Vaidarecea diferite obiecte din industria de casã și lucrãri de ale elevilor șcôlei grãnitãresci.

Bancnote nãue. Banca austro-ungarã va emite în curênd bancnote nãue de cãte 100 fl.; tot atunci se vor schimbã și bancnotele de 5 fl. cu altele nãue. Nãuele bancnote, întocmai ca cele de 10 fl., vor avê inscripțiunea numai în dâue limbi, adecã germãneșce și ungureșce, și — fireșce — vor avê o formã nãue.

Viforul din vinerea trecutã a fost general peste tãtã țera, vântul și ghiața au fost atãt de mare, încãt ar fi putut sã facã pagubele cele mai mari, de cumva nu ar fi vinit în cele mai multe locuri după seceriș, cu tãte aceste viile în unele pãrți au suferit. S'a întemplat și nenorociri, una din aceste în apropierea Orãđii-mari în comuna Ceheiu. Aici fulgerul a treznit în o casã, care numai de cãt a luat flacãri și a ars; înse omul, carele a stat în mijlocul odãii, ținênd în mãnã un baiat, a scãpat fãrã nici o nenorocire.

Medicament contra nasurilor roșii. Un biet cetățian, mãhnit de un apendice nasal d'o mãrime estrordinarã se vãitã vêđendu-și nãrile luãnd calorile purpurii ale crestei de cocoș. Septemãna trecutã bietul om se cređu scãpat, cãci primise un prospectus astfel conceput : „Recetã infalibilã spre a schimbã colôrea nasurilor roșii. Sã se trimitã 5 lei în timbre sêu mandat“. El scrise îndatã la adresa indicatã, și așteptã respunsul cu o nerãbdare nespusã. După dâue zile el primi o scri-

sóre cu aceste cuvinte: „Bea până ce ți se va face nasul albastru“.

Din Vâlcele ni se scrie, că numărul oșpeților acolo și în anul curent este destul de mare. Contingentul cel mai considerabil îl formeză și de astă-dată brașovenii și cei veniți din România. Direcțiunea băilor ar pute să introducă în fine niște îmbunătățiri în privința confortului, ceea ce se află în stare primitivă, încât nu pöte să mulțămescă pe nimene.

Cometa abia se mai pöte vedé. I vor trebui 37 ani și jumătate pentru a ajunge la capétul orbitei sale, punct ce se află în vecinătatea lui Neptun. După calculele făcute, ea se va presintă nepoților noștri la anul 1956. Ori-cari vor fi vicisitudinile vieții sale cerești, ea va rămâne celebră în istoria științei, ca prima ale cărei trăsături au putut fi eternizate prin fotografii și care a demonstrat cu câtă circumspecțiune trebuie să primim calculele grabnice și slabe, basate pe observațiuni nesigure. Cometa se află acum la 36 milioane de leghe dela pământ. La Arboh, în Michigan (America) s'a descoperit o nouă cometă. Ascensiunea dréptă, cinci ore. Declinațiune nord, 48 grade 8 minute. Direcțiune, apus. Mers, încet.

Necrolöge. *Anastasia Argane*, unica fiică a preotului Petru Argane din Geovaț, a încetat din vieță la 6 iulie în etate de 17 ani. — *Daniil Neamtiu*, paroc gr. or. și membru al fundațiunii Șaguniane, a repausat în Seliște lângă Sibiiu, în etate de 64 ani, gelit de soția sa Mărie, de fiii și fiucele Mărie măritată Greavu, Daniil, Ana măritată Öprea Puschila și Nicolae.

Sciri din România. *Recrutatia*, care eră să începă la 15/27 iulie, s'a amănat pentru 1/13 august. — *Mitropolitul din Iasi* a asistat de curënd la o reprezentățiune în teatrul național din Iași, și se speră că se va da voie tuturor preoților d'a asistă la reprezentățiuni teatrale, căci pân'acuma au fost opriti, pe când li se permitea a frecventă cărciumele. — *La Iasi* lucrările de restaurare a mitropoliei înaintéză, de și cărămida se duce din Cernăuți, căci este de o calitate superiöră celei din România. — *La Galati* în 7/19 iulie dimineța s'a simțit un cutremur de pământ.

Cronica lumei.

Din Tunis se anunziă, că după luarea Sfaxului spiritele rescolăților arabi încep a se domoli. Dar cu töte aceste nu se pöte dice, că resboiul s'ar fi încheiat; caldura mare a produs și acolo pausă, dar apoi pöte că se va continuă cu mai multă furie.

Busta lui Offenbach se va aședă acuși în grădina pavilionului Henric din Paris, unde repausatul compozitor a scris cele mai multe lucrări ale sale. La început numai trei enși, Wolff, Meilhac și Bennet voiau să supörte töte spesele; mai târziu însă toți stimătorii lui Offenbach doriră a contribui. Se deschise dar o listă, înse cu condițiunea ca nimene să nu pötă contribui mai mult de 20 franci.

Darul unei țerance rusesci dat marelui principe moștenitor. Mitropolitul din Petersburg anunziă sinodului de acolo că, în ziua nasterii marelui principe moștenitor Nicolae Alexandrovici, a apărut în catedrală în timpul liturgiei o femeie sërman îmbrăcată, cerënd a vorbi cu mitropolitul. Acesta trimise la țerancă pe egumenul Tichomiroff. Țeranca i-a dat două jumătăți de pol imperial (de câte 5 ruble) rugându-l ca o jumătate să o dea în dar principelui moștenitor, ier cealaltă să o întrebuinteze la zidirea capelei comemorative pentru imperatul Alesandru II. Imperatul Alesandru III a fost înștiințat despre acésta, și el a respuns sinodului, prin o scrisöre autografă, următorele: O jumătate imperial

am dat'o fiului meu spre păstrare, a döua întrebuintăți la scopul otarit.

Un sărac bogat. A murit la Herisau, în Elveția, un cerșetor de meseriă a cărui moștenire este unică în felul său. Averea acestui cerșetor, evaluată la 15,000 lei, constă în valorile și mărfurile următore: 30 saci plini cu cöjă de pâne; 20 saci de hărtie cu zahăr și o mulțime de altii cu făină, mazăre, etc., 200 saci mici plini cu monete de tot felul; o sumă de cărți de rugăcüne; 50 pantaloni, 30 veste, 90 cămăși, 8 bluse, 40 perechi ciorapi, 53 perechi cisme, 150 batiste, 30 cuțite, 11 förfeci, 25 port-monede și 11,000 lei plasați.

Garfield, președintele statelor unite americane, în septemăna trecută s'a întors spre reu, înse scirile mai nöue spun, că ierăși se află mai bine, și nici un semn nu arătă că sângele lui s'ar fi inveninat.

Un nou aparat de scăpare. Într'una din școlele de natațiune din Berlin s'a esperimentat țilele aceste un nou aparat de scăpare de înecăciune, care este d'un efect infalibil și care ocupă așa puțin loc, în cât pöte să fiă purtat în posunar. Acésta este o tunică de mătase de care sunt lipite trei posunare de caucuc, unul de fiă-care parte, ier al treilea în spate. Un tinër care n'avea nici cea mai mică noțiune de inotat fu aruncat în apă îmbrăcat cu acésta tunică; îndată amestecătură hemică cuprinsă în posunare se transformă în gaz, și formă trei bășici destul de umflante spre a ține afară din apă pe tinër, al căru cap se odihniă în linisce pe bășica dela spate. Cantitatea gazului este atât de mare, în cât bășicile stau două țile în de ajuns umflante. Se înțelege de sineși că pe mare acest aparat este mult mai preferabil de cât incingëtoriale de scăpare, pe care mai nimeni nu le are supt mână când se întemplă fără veste un sinistru.

Un nou sistem de încălđit vagónele. Diarul lucrărilor publice și al căilor ferate din Italia ne spune că un inginer al companiei London and North Western, anume Douglas Galton, a descoperit un nou sistem pentru a încălđi vagónele, fundat pe proprietatea ce au corpurile lichide de a degagiă căldura trecënd în stare solidă. Tuburile nu sunt umplute cu apă caldă, ci cu acetat de sodă, transformat în stare lichidă prin ajutorul apei ferte. Răcindu-se, sarea se cristalisă și dă căldura sa latentă de fusiune. Aceste tuburi conservă căldura lor în timp de 18 ore.

Sciri străine. *Din Rusia* ierăși se scrie despre miscări nihiliste, de curënd un spion, Primm, s'a găsit omorit pe stradă. — *Cardinalul Jacobini*, secretarul de stat al Papei, s'a plâns ambasadorilor din vatican în contra guvernului italian pentru scandalul escat la transportarea osëminlelor lui Piu IX. — *Guvernul frances* a voit să acorde artistului teatral Gos ordul legiunii de onöre, însă oficerii armatei protestară ca un „comediant“ să pötă deveni colegul lor, și distincțiunea nu se făcú. — *În Francia* în prima jumătate a anului s'a încassat cu 177 milioane fr. mai multă contribuțiune decât câtă s'a preliminară. — *În orasiul Ulm-nou* în America la 16 l. c. a fost așa mare vijelie, încât mai tot orașul s'a ruinat; mulți ömeni au murit și s'au rănit. — *O suta de mii de ruble* s'au transportat de curënd din Russia la Londra; acesti bani sunt a nihilistilor, cari voiesc să-i aședă în Anglia. — *Un ucac al tiarului* a schimbat pedepsa cu mörte pronunziată în contra Jessei Helfmann în muncă silnică.

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCANU.